

Malmö stad
Revisionskontoret

Årsrapport 2020

Tekniska nämnden

Revisionskontoret

Beslutad av revisorskollegiet 2021-05-11

Årsrapport 2020 – tekniska nämnden

Diarienummer: SR-2021-4

Granskningsansvariga:

Styrgrupp TSM ur revisorskollegiet: Åke Christiansson, Bo Adamsson, Rune Andersson, Ulf Hägg, Berit Sjövall, Sara Ahlqvist

Sakkunnig från revisionskontoret: Richard Magnusson

Kvalitetsgranskare: Ann-Mari Ek, revisionsdirektör, certifierad kommunal revisor

Sakkunniga revisorer har prövat sitt oberoende med mera i enlighet med *Sveriges kommunala yrkesrevisorer*s rekommendation och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Innehållsförteckning

1	Slutsats	4
1.1	Intern kontroll	4
1.2	Verksamhet	4
1.3	Ekonomi.....	5
1.4	Räkenskaper	5
2	Årlig granskning	6
2.1	Bedömningsskala.....	6
3	Grundläggande granskning.....	7
3.1	Intern kontroll	7
3.1.1	Riskhantering, kontroller och uppföljning	7
3.2	Verksamhet	8
3.2.1	Målstyrning, måluppfyllelse och genomförande av uppdrag.....	8
3.3	Ekonomi.....	10
3.3.1	Budget, prognos och utfall.....	10
3.3.2	Ekonomiska konsekvenser relaterade till pandemi.....	13
3.4	Särskild granskning.....	14
3.4.1	Gatukostnadsersättningar m.m.....	14
3.4.2	Mervärdesskatt.....	14
3.4.3	Granskning av kostnader relaterade till Covid-19.....	15
4	Räkenskaper	15
5	Fördjupad granskning.....	16
5.1	Privata utförare.....	17
5.2	Krisberedskap	17
5.3	Upphandlingar och inköp 2019 (uppföljning).....	18
6	Förstudie.....	19
6.1	Storstadspaketet.....	19
7	Bilaga 1 Nyckeltal.....	20

1 Slutsats

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att tekniska nämndens interna kontroll har varit tillräcklig samt att verksamheten har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

1.1 Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att tekniska nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på att nämnden bedöms ha förutsättningar för en god intern kontroll som systematiskt förebygger, upptäcker och åtgärdar risker, samt har ett arbete med den interna kontrollen som är strukturerat och är integrerat i organisation, system och det löpande arbetet. Nämnden har följt Malmö stads reglemente för intern kontroll samt kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen och dess förvaltning.

1.2 Verksamhet

Den samlade bedömningen är att tekniska nämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål. Inga väsentliga avvikelser har noterats avseende följsamheten till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten, med undantag för ett kommunfullmäktigemål där trenden visar negativ avvikelse. Bedömningen grundas vidare på att nämnden sammantaget har en tillräcklig styrning och uppföljning mot uppsatta mål. Några mindre avvikelser avseende 2020 som behöver åtgärdas framgår nedan.

Två fördjupade granskningar 2020 benämnda ”Privata utförare” och ”Krisberedskap” visar att tekniska nämnden:

- bedöms behöva förtydliga förvaltningens roller gentemot privata utförare avseende drift- och underhållsprojekt. Tekniska nämnden har i yttrande redovisat åtgärder, som bedöms vara i överensstämmelse med lämnade rekommendationer.
- bedöms behöva utveckla sin utvärdering, uppföljning och återrapportering av krisberedskapsarbete. Tekniska nämnden har i yttrande redovisat åtgärder, som bedöms vara i överensstämmelse med lämnade rekommendationer.

Uppföljning har gjorts av fördjupad granskning 2019 av upphandlingar och inköp. Granskningen visade bl.a. brister i tekniska nämndens tillämpning av LOU. Redovisade vidtagna och planerade åtgärder i det uppföljande yttrandet från nämnden i januari 2021 bedöms vara tillräckliga.

1.3 Ekonomi

Den samlade bedömningen är att tekniska nämnden har bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på att nämnden har bedrivit verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramarna och följt upp ekonomin enligt kommunstyrelsens anvisningar. Nämnden har följt kommunfullmäktiges riktlinjer för ekonomi, liksom relaterade anvisningar från kommunstyrelsen. Nämnden redovisar exklusive realisations- och exploateringsvinster samt saneringsutgifter ett överskott jämfört med budget på 10 587 tkr.

1.4 Räkenskaper

Nämndens balans- och resultaträkning har granskats och bedömts. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Några avvikelser som rör sen aktivering i investeringsprojekt och kostnadsbokföring av investeringar samt dokumentation av återvinningsvärde har konstaterats i granskningen.

Beträffande gatukostnadsersättningar bedömde PwC vid tidpunkten för särskild granskning i december 2020 att Malmö stads redovisning av gatukostnadsersättningar inte var förenlig med god redovisningssed och inte bidrog till rättvisande räkenskaper. Bedömningen i samband med årsbokslut 2020 är att Malmö stads redovisning av gatukostnadsersättningar är förenlig med god redovisningssed. Bedömningen grundas på att stadskontoret i samverkan med fastighets- och gatukontoret har gjort en justering i årsbokslut 2020 på förvaltning 099 finansförvaltningen, vilket innebär att Malmö stad som helhet följer RKR R2 Intäkter. Justeringen medför att Malmö stads resultat för 2020 i detta avseende ökat med ca 107 mkr och att det egna kapitalet ökat med ca 983 mkr.

Beträffande hamnanläggningar har Malmö stad gjort en rättelse mot eget kapital med 141 Mkr i enlighet med RKR R12 Byte av redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelse av fel. Korrigeringen avser redovisning av tidigare hyresavtal mellan Malmö stad och Copenhagen Malmo Port AB, CMP, avseende perioden 2011 - 2035. Under 2020 har ett nytt hyresavtal tecknats. I samband med detta har Malmö stad ändrat bedömningsgrund gällande hur den tidigare avtalade hyran ska periodiseras.

Mot bakgrund av särskild granskning av mervärdesskatt 2020 av PwC rekommenderas kommunstyrelsen och stadens nämnder att utreda om det förekommer inköp som avser såväl den momspliktiga som momsfria verksamheten och om nödvändigt upprättar och tillämpar en fördelningsnyckel för sådana kostnader.

2 Årlig granskning

Revisorernas uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig¹.

Den årliga granskningen består av tre delar:

- grundläggande granskning av samtliga nämnder och styrelser
- fördjupade granskningar
- granskning av Malmö stads delårsrapport och årsredovisning.

Granskningen utgår från en riskanalys och genomförs med den inriktning och omfattning som god sed² kräver för att ge en rimlig grund för de förtroendevalda revisorernas bedömning.

I årsrapporten sammanfattas den årliga granskningen av nämnden.

Under 2020 har följande fördjupade granskningar genomförts: Privata utförare och Krisberedskap.

Därutöver har en uppföljning av den fördjupade granskningen 2019 av upphandling och inköp genomförts.

Inom ramen för den grundläggande granskningen har följande särskilda granskningar genomförts: gatukostnadsersättningar, mervärdeskatt och kostnader kopplade till covid-19.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen och är ett utkast och inte en offentlig handling fram till dess att revisorskollegiet beslutar om revisionsberättelsen för 2020.

De förtroendevalda revisorerna i styrgrupp TSM träffar nämndens presidium och förvaltningsledning i samband med delårsrapport och årsbokslut 2020.

2.1 Bedömningsskala

Områdena intern kontroll, verksamhet och ekonomi bedöms enligt följande bedömningsskala:

- Tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande: Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.

¹ Kommunallagen, 12 kap. 1 §

² God revisions sed i kommunal verksamhet 2018

- Inte helt tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande: Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.
- Inte tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande: Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Räkenskaperna bedöms som i allt väsentligt rättvisande eller inte rättvisande.

3 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut och lagstiftning, om verksamheten är ändamålsenlig och om ekonomin tillfredsställande.

3.1 Intern kontroll

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att:

- den förebygger, upptäcker och åtgärdar.
- arbetet med den interna kontrollen är strukturerat samt integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Nämnden ska i enlighet med reglementet för intern kontroll genomföra kontroller för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig samt att lagar, förordningar och styrdokument följs.

3.1.1 Riskhantering, kontroller och uppföljning

En del i nämndens interna kontroll är att identifiera och löpande analysera organisationens risker. Riskhanteringen syftar till att upptäcka och bedöma risker samt förebygga fel. Nämnden ska i enlighet med Malmö stads reglemente för intern kontroll:

- se till att det finns en organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll.
- årligen utifrån en dokumenterad riskanalys besluta om en intern kontrollplan och rapportera en uppföljning av nämndens arbete med intern kontroll till kommunstyrelsen.

Granskningen visar att tekniska nämnden har följt Malmö stads reglemente för intern kontroll samt kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen och dess förvaltning.

Vid sammanträdet 200128 beslutade nämnden om intern kontrollplan 2020, som bygger på en dokumenterad riskanalys. Kontrollplanen redogör för organisering och arbetssätt, samt innehåller 6 direktåtgärder, 5 granskningar som nämnden beslutat om, och 3 granskningar som är kommungemensamma. Enligt kontrollplanen ska respektive direktåtgärd och granskning

återrapporteras en eller flera gånger till nämnden; rapporteringstillfällena är i maj 2020, september 2020 och i samband med årsbokslutet 2020.

Genomförande och återrapportering till tekniska nämnden har skett i enlighet med kontrollplanens tidplan³, med undantag för en tidigarelagd granskning och att slutlig rapportering till tekniska nämnden gjordes i februari istället för i januari.

Nämnden har rapporterat uppföljningen av sitt arbete med intern kontroll till kommunstyrelsen.

3.2 Verksamhet

Att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt innebär att:

- nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

3.2.1 Målstyrning, måluppfyllelse och genomförande av uppdrag

Av Malmö stads budget 2020 framgår att:

- varje kommunfullmäktigemål är särskilt riktat till flera utvalda nämnder och helägda bolag, som gemensamt ansvarar för planering och genomförande av målet.
- nämnder och helägda bolag två gånger om året – i samband med delårsrapport samt årsanalys – ska göra en bedömning av utvecklingen av valda indikatorer i relation till önskat utfall för mandatperioden.
- ett antal uppdrag finns inom målområdena. Uppdragen ska, om inte annat anges, genomföras så fort som möjligt under budgetåret och redovisas i samband med nämndernas/bolagens årsanalys i enlighet med särskilda anvisningar från kommunstyrelsen.

Granskningen visar att nämnden har följt kommunfullmäktiges budget och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter, liksom anvisningar från kommunstyrelsen avseende målstyrning, måluppfyllelse och uppdrag.

Tekniska nämnden beslutade 2020204 i nämndsbudgeten om indikatorer kopplade till varje kommunfullmäktigemål där nämnden har ett ansvar. Indikatorerna anger önskat utfall för mandatperioden. Samverkan med andra nämnder m.fl. beskrivs i nämndsbudgeten.

³ Vid nämndens sammanträden i maj och september återrapporтерades sammanlagt tre direktåtgärder och fem granskningar. Resterande direktåtgärder och granskningar återrapporтерades i februari 2021.

Tekniska nämnden har i samband med delårsrapport och årsanalys 2020 gjort en bedömning av utvecklingen av valda indikatorer i relation till önskat utfall för mandatperioden, samt en avstämning av hur arbetet med de kommunfullmäktigemål nämnden ansvarar för har gått under året; ett flertal indikatorer har åsatts målvärden även för 2020.⁴ Samverkan med andra nämnder m.fl. beskrivs i årsanalysen, framförallt betr. genomförande av uppdragen.

Ett kommunfullmäktigemål⁵ visar trend med negativ avvikelse:

- antal bostäder som möjliggörs genom överlåtelse- eller upplåtelseavtal på kommunal mark är för perioden lägre än önskat till följd av marknadssäkerhet huvudsakligen orsakad av Covid19.

Två kommunfullmäktigemål⁶ visar trend med blandad negativ/positiv avvikelse:

- antal arbetstillfällen inom verksamheter som möjliggörs genom överlåtelse- eller upplåtelseavtal på kommunal mark är för perioden lägre än önskat till följd av Covid19 och förseningar av olika slag.
- antal genomförda arrangemang i egen regi är lägre resp. mindre omfattande än planerat till följd av restriktioner från Folkhälsomyndigheten.
- antal hyresavtal som erbjuds arbetsmarknads- och socialnämnden avseende övergångs- och genomgångslägenheter har uppnått målvärdet för 2020, men arbetsmarknads- och socialnämnden har tackat nej till ett flertal nya övergångslägenheter, främst p.g.a. höga hyror i nyproduktion men även p.g.a. att lägenhetsstorleken inte matchat behovet.

Nämnden har i årsanalys 2020 redovisat de uppdrag kommunfullmäktige tilldelat nämnden i budget 2020.⁷ Totalt har tekniska nämnden tilldelats 9 uppdrag, huvudsakligen i samverkan med andra nämnder och/eller kommunstyrelsen. Tekniska nämnden uppger att samtliga utom två är slutförda:

- inom uppdraget som rör Öresundsmetron uppges att arbetet med delutredningar som nämnden ansvarar för är pågående.
- inom uppdraget som rör omvandling av Parkering Malmö till Mobilitet Malmö uppges att arbetet är i ett slutskede.

⁴ Enligt uppgift har målvärden för innevarande år efterfrågats av tekniska nämnden; målvärdena baseras på varierande grunder, t.ex. periodisering per år av önskat utfall, eller i relation till helårsprognos.

⁵ Kommunfullmäktigemål: Malmö stad ska genom planeringen av staden verka för minskad segregation.

⁶ Kommunfullmäktigemål: Malmö stad ska verka för att staden stärker sin position som regional tillväxtmotor samt Malmö stad ska verka för att minska hemlösheten.

⁷ Enligt Malmö stads budget 2020 ska dessa, om inte annat anges, genomföras så fort som möjligt under budgetåret och redovisas i samband med nämndernas/bolagens årsanalys i enlighet med särskilda anvisningar från kommunstyrelsen.

Nämnden redovisar följande väsentliga avvikelser från grunduppdraget:

- antal bostäder som möjliggörs genom överlåtelse- eller upplåtelseavtal på kommunal mark är för perioden lägre än önskat till följd av marknadsosäkerhet huvudsakligen orsakad av Covid19.
- antal arbetstillfällen inom verksamheter som möjliggörs genom överlåtelse- eller upplåtelseavtal på kommunal mark är för perioden lägre än önskat till följd av Covid19 och förseningar av olika slag.
- pandemin har inneburit att färdtjänstresor inte har genomförts i den utsträckning som budgeterats samt att arrangemang i egen regi har fått genomföras på ett annat sätt.
- antal genomförda arrangemang i egen regi har till följd av pandemin fått genomföras på annat sätt.

Två fördjupade granskningar 2020 benämnda ”Privata utförare” och ”Krisberedskap” visar att tekniska nämnden:

- bedöms behöva förtydliga förvaltningens roller gentemot **privata utförare** avseende drift- och underhållsprojekt. Tekniska nämnden har i yttrande redovisat åtgärder, som bedöms vara i överensstämmelse med lämnade rekommendationer.
- bedöms behöva utveckla sin utvärdering, uppföljning och återrapportering av **krisberedskapsarbete**. Tekniska nämnden har i yttrande redovisat åtgärder, som bedöms vara i överensstämmelse med lämnade rekommendationer.

Uppföljning har gjorts av fördjupad granskning 2019 av upphandlingar och inköp. Granskningen visade bl.a. brister i tekniska nämndens tillämpning av LOU. Redovisade vidtagna och planerade åtgärder i det uppföljande yttrandet från nämnden i januari 2021 bedöms vara tillräckliga.

3.3 Ekonomi

Att nämndens verksamhet bedrivs på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att:

- nämnden bedriver verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramarna och vidtar korrigerande åtgärder vid behov.
- nämnden avlämnar tillförlitliga ekonomiska prognoser.
- nämnden följer upp ekonomin i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar.

3.3.1 Budget, prognos och utfall

Av Riktlinjer för ekonomi⁸ framgår att nämnderna:

- i sin nämndsbudget årligen ska besluta om hur tilldelade ekonomiska rammar ska fördelas till verksamheten. Ramarna är bindande för nämnden och får inte överskridas.

⁸ Malmö stads budget 2020, s. 30.

- ska planera och prioritera behovet av investeringar i relation till den investeringsram som beslutats för hela planeringsperioden. Ramen för budgetåret får inte överstigas utan beslut i kommunfullmäktige.
- ska rapportera till kommunstyrelsen om utveckling av ekonomin under året i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar
- för egen del regelbundet ska följa utvecklingen i sin verksamhet och vidta korrigerande åtgärder efter behov.

Granskningen visar att nämnden har följt kommunfullmäktiges riktlinjer för ekonomi, liksom relaterade anvisningar från kommunstyrelsen, genom att nämnden:

- har upprättat en budget i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar, med undantag för att interna riktlinjer för ekonomistyrning skjutits fram och istället beslutats 210129 i nämndsbudget 2021.
- inte har överskridit de ekonomiska ramarna för driften.
- inte har överskridit investeringsramen.
- rapporterar till kommunstyrelsen om utveckling av ekonomin i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar.
- har en god prognossäkerhet beträffande tekniska nämndens verksamhet exkl. realisationsvinster, exploateringsvinster och marksaneringsutgifter samt har vidtagit åtgärder vid behov.

Tabell 1 Resultaträkning fastighets- och gatukontoret, tkr

Resultaträkning	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse
Totala intäkter	1 097 441	1 077 872	-19 569
Totala personalkostnader	-321 460	-302 148	19 312
Totala övriga kostnader	-1 493 698	-1 479 928	13 770
Nettokostnad exkl. finansnetto	-717 717	-704 204	13 513
Kommunbidrag	922 425	922 425	0
Finansiella intäkter	0	1 014	1 014
Finansiella kostnader	-204 707	-208 648	-3 941
Resultat	0	10 587	10 586

Kommunfullmäktige beslutade efter ekonomisk prognos i maj att göra en engångsjustering av budgetramarna. För tekniska nämnden innebar det en sänkning av kommunbidraget med 57 mkr jämfört med nämndsbudget.

Nämnden förklarar de huvudsakliga budgetavvikelserna med detta:

Färdtjänst och Kollektivtrafik (kontinentalbana + Seniorskort)	36 749
Personalkostnader	20 013
Arrangemang/Besöksanläggningar	17 335
Vinterväghållning	16 355
Lägre kostnader och/eller högre intäkter än budgeterat på ett flertal verksamheter	2 015

Färdtjänst och Kollektivtrafik (kontinentalbana + Seniorkort)	36 749
Markupplåtelse	-15 270
Av- och nedskrivningar	-66 610
Summa budgetavvikelser	10 587

Tabell 2 Resultaträkning hamnanläggningar, tkr

Resultaträkning	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse
Totala intäkter	116 016	166 045	50 029
Totala personalkostnader	-800	0	800
Totala övriga kostnader	-64 934	-116 679	-51 745
Nettokostnad exkl. finansnetto	50 282	49 366	-916
Kommunbidrag	-9 948	-9 948	0
Finansiella kostnader	-40 334	-39 448	886
Resultat	0	-30	-30

Tabell 3 Investeringsbudget fastighets- och gatukontoret, tkr

Investeringsutgifter	Utfall	Budget	Avvikelse
Mobilitet	45 697	57 000	11 303
Stadsmiljöutveckling	33 509	40 000	6 491
Exploatering	391 685	425 000	33 315
Storstadspaketet - infrastruktur	26 663	37 000	10 337
Befintlig miljö	161 254	173 000	11 746
Fastighet/byggnader	107 975	147 000	39 025
Summa investeringsutgifter	766 783	879 000	112 217

Investeringsinkomster	Utfall	Budget	Avvikelse
Försäljning mark inom exploatering	413 939	600 000	-186 061
Gatukostnadsersättning privat mark	191 451	110 000	81 451
Storstadspaketet	31 700	14 000	17 700
Övrigt	32 496		32 496
Summa investeringsinkomster	669 586	724 000	-54 414

Tabell 4 Exploateringsvinster, tkr

Exploateringsvinster	Utfall	Budget	Avvikelse
Köpeskilling	413 939	600 000	-186 061
Gatukostnadsersättning	-92 355	-240 000	147 645
Anskaffningsvärde för såld exploateringsmark	-37 265	-120 000	82 735

Exploateringsvinster	Utfall	Budget	Avvikelse
Kommunbidrag	-240 000	-240 000	0
Resultat	44 319	0	44 319

Tabell 5 Realisationsvinster, tkr

Realisationsvinster	Utfall	Budget	Avvikelse
Försäljning mark	710 502	0	710 502
Anskaffningsvärde såld mark	-9 695	0	-9 695
Resultat	700 807	0	700 807

Tabell 6 Rivnings- och marksaneringsutgifter, tkr

Rivning och marksanering	Utfall	Budget	Avvikelse
Rivningskostnader	-14 869	-30 000	15 131
Marksaneringskostnader	-36 222	-30 000	-6 222
Kommunbidrag	60 000	60 000	0
Resultat	8 909	0	8 909

Tabell 7 Prognosjämförelse fastighets- och gatukontoret exkl. realisationsvinster, exploateringsvinster och rivning/marksanering, tkr

Resultaträkning	april	augusti	utfall 2020
Totala intäkter	1 087 498	1 082 458	1 077 872
Totala personalkostnader	-315 286	-300 400	-302 148
Totala övriga kostnader	-1 485 597	-1 430 592	-1 479 928
Nettokostnad exkl. finansnetto	-713 385	-648 534	-704 204
Kommunbidrag	968 217	912 494	922 425
Finansiella intäkter	0	0	1 014
Finansiella kostnader	-198 128	-200 385	-208 648
Resultat	56 704	63 575	10 587

Enligt uppgift beror skillnaden mellan prognos i augusti och utfall 2020 på ett vid prognostillfället inte känt nedskrivningsbehov av två äldre byggnader i kvarteret Brännaren. Byggnaderna uppges vara i stort behov av sanering och upprustning; efter tillträde återtog grundskoleförvaltningen sin beställning av skolbygge. Nedskrivning med ca 53 mkr gjordes i januari 2021 i samband med årsbokslut 2020.

3.3.2 Ekonomiska konsekvenser relaterade till pandemi

Intäktssänkningar på ca 62 mkr täcks av kostnadssänkningar på ca 86,5 mkr, med en slutlig positiv nettoeffekt för 2020 på ca 24,5 mnkr.

3.4 Särskild granskning

Inom ramen för grundläggande granskning görs särskilda granskningar som baseras på nämndspecifika riskbedömningar.

3.4.1 Gatukostnadsersättningar m.m.

PwC har på stadsrevisionens uppdrag kartlagt Malmö stads redovisning av gatukostnadsersättningar samt bedömt om den är förenlig med god redovisningssed och bidrar till rättvisande räkenskaper.

PwC bedömde vid tidpunkten för granskningen i december 2020 att Malmö stads redovisning av gatukostnadsersättningar inte var förenlig med god redovisningssed och inte bidrog till rättvisande räkenskaper. Bedömningen i samband med årsbokslut 2020 är att Malmö stads redovisning av gatukostnadsersättningar är förenlig med god redovisningssed.

Bedömningen grundas på att stadskontoret i samverkan med fastighets- och gatukontoret har gjort en justering i årsbokslut 2020 på förvaltning 099 finansförvaltningen, vilket innebär att Malmö stad som helhet följer RKR R2 Intäkter. Justeringen medför att Malmö stads resultat för 2020 i detta avseende ökat med ca 107 mkr och att det egna kapitalet ökat med ca 983 mkr.

Fastighets- och gatukontoret kommer under 2021 enligt uppgift att fortsätta att redovisa gatukostnadsersättningar som tidigare, i syfte att förbereda en övergång till att redovisa enligt RKR R2 fr.om. 2022. Justeringar på förvaltning 099 finansförvaltningen kommer enligt uppgift att göras i samband med ekonomisk prognos (april) och delårsrapport (augusti).

Det har funnits en praxis bland kommunerna att skuldbokföra gatukostnadsersättningar och icke offentliga investeringsbidrag för att därefter intäktsbokföra dem i takt med att investeringarna skrivits av. Anledningar till detta är att det medför jämnare resultat och underlättar ekonomistyrningen.

Av rekommendation RKR⁹ R2 Intäkter, som gäller fr.o.m. räkenskapsåret 2020, framgår bl.a.:

- Inkomster från gatukostnadsersättningar och andra bidrag till finansiering av investeringar från privata aktörer intäktsförs i takt med att investeringen färdigställs och intäktskriterierna är uppfyllda. Dvs. när investeringen är färdig att tas i drift, har kommunen fullgjort sin förpliktelse och inkomsten ska därför till fullo vara intäktsförd.

3.4.2 Mervärdesskatt

Malmö stad genomför varje år inköp till betydande belopp och det är av stor vikt att mervärdesskatt (moms) och fördelning av denna hanteras i

⁹ Rådet för kommunal redovisning.

enlighet med gällande lagstiftning och ger en rättvisande bild av stadens räkenskaper. Med utgångspunkt i fördelningsnyckel för avdrag av ingående moms mellan affärsmoms och kommunmomssystemet har stadsrevisionen efter riskbedömning beslutat genomföra granskning av kommunens momshantering. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig intern kontroll avseende fördelningen av mervärdesskatt samt om räkenskaperna är rättvisande beträffande mervärdesskatten. Granskningen har utförts av PwC.

Utifrån genomförd granskning är bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna i huvudsak har ändamålsenliga rutiner och hanterar kommunens momsfrågor med tillräcklig intern kontroll, men med viss förbättringspotential. Kommunstyrelsen och stadens nämnder rekommenderas att utreda om det förekommer inköp som avser såväl den momspliktiga som momsfria verksamheten och om nödvändigt upprättar och tillämpar en fördelningsnyckel för sådana kostnader.

3.4.3 Granskning av kostnader relaterade till Covid-19

Syftet med granskningen har varit att kartlägga Malmö stads förvaltningars redovisning av kostnader relaterade till covid-19.

Enligt de tilläggsanvisningar som stadskontoret lämnat i samband med delårs- och helårsbokslut ska varje förvaltning själv strukturera sin uppföljning av ekonomiska konsekvenser av covid-19 på ett sätt som passar respektive förvaltnings verksamhet och styrning. Granskningen visar att de förvaltningar som redovisat merkostnader med anledning av covid-19 under perioden januari-december 2020 har följt stadskontorets anvisningar. Vidare har granskningen inte kunnat påvisa att kostnader som saknar koppling till covid-19 redovisats såsom merkostnader hänförliga till pandemin.

4 Räkenskaper

I detta avsnitt bedöms om nämndens räkenskaper är rättvisande och upprättade i enlighet med kommunal bokförings- och redovisningslag och god redovisningssed.

Nämndens balans- och resultaträkning har granskats och bedömts. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt som rättvisande. Balans- och resultatposter kommenteras endast i de fall väsentliga avvikelser noterats i förhållande till god redovisningssed.

Några mindre avvikelser har konstaterats i granskningen:

- sen aktivering i färdigställda investeringsprojekt i några fall; med långa avskrivningstider blir dock resultatpåverkan relativt begränsad. Fastighets- och gatukontoret har vidtagit åtgärder och aktiverar fr.o.m. 2020 löpande under året för 11 typer av investeringar, bl.a. armaturer,

trafiksignaler och effektbelysning. Före 2020 har de aktiverat utfallet först året efter färdigställandeåret.

- I två fall har investeringsutgifter bokförts som kostnad; dessa avser utbyte av samtliga steg i rulltrappa (861 tkr) och utbyte av värmepump (527 tkr).
- Nedskrivning på ca 53 mkr av fastigheten Brännaren 16 har gjorts. Till följd av att den gjordes i ett sent skede i samband med årsbokslutet finns inte dokumentation till hur det s.k. återvinningsvärdet fastställts för de två nedskrivna byggnaderna.¹⁰

En särskild granskning av gatukostnadsersättningar har gjorts under året; se 3.4.1. PwC bedömde vid tidpunkten för granskningen i december 2020 att Malmö stads redovisning av gatukostnadsersättningar inte var förenlig med god redovisningssed och inte bidrog till rättvisande räkenskaper. Bedömningen i samband med årsbokslut 2020 är att Malmö stads redovisning av gatukostnadsersättningar är förenlig med god redovisningssed. Bedömningen grundas på att stadskontoret i samverkan med fastighets- och gatukontoret har gjort en justering i årsbokslut 2020 på förvaltning 099 finansförvaltningen, vilket innebär att Malmö stad som helhet följer RKR R2 Intäkter. Justeringen medför att Malmö stads resultat för 2020 i detta avseende ökat med ca 107 mkr och att det egna kapitalet ökat med ca 983 mkr.

Beträffande hamnanläggningar har Malmö stad gjort en rättelse mot eget kapital gjorts med 141 Mkr i enlighet med RKR R12 Byte av redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelse av fel. Korrigeringen avser redovisning av tidigare hyresavtal mellan Malmö stad och Copenhagen Malmo Port AB, CMP, avseende perioden 2011 - 2035. Under 2020 har ett nytt hyresavtal tecknats. I samband med detta har Malmö stad ändrat bedömningsgrund gällande hur den tidigare avtalade hyran ska periodiseras.

Mot bakgrund av särskild granskning av mervärdesskatt 2020 av PwC rekommenderas kommunstyrelsen och stadens nämnder att utreda om det förekommer inköp som avser såväl den momspliktiga som momsfria verksamheten och om nödvändigt upprättar och tillämpar en fördelningsnyckel för sådana kostnader.

5 Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på stora risker och där revisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

¹⁰ Enligt RKR R2 ska det i not till årsredovisningen framgå hur återvinningsvärdet fastställts.

5.1 Privata utförare

Syftet var att bedöma om tekniska nämnden samt hälsa-, vård- och omsorgsnämnden uppfyllde sin uppsiktsplikt vad gäller privata utförare samt tog sitt ansvar för att bereda och återrapportera ärenden med sådan anknytning till kommunfullmäktige.

Fullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som bedrivs av privata utförare (5 kap. 3 § KL). Med en privat utförare avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet (10 kap. 7 § KL). När skötseln av en kommunal angelägenhet har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Kommunen ska även genom avtal tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över (10 kap. 8 och 9 §§ KL).

Bedömningen är att tekniska nämnden tillräckligt har säkerställt att möjligheten till uppföljning och insyn regleras i avtalen med privata utförare samt säkerställer ett arbete med uppföljning och insyn i enlighet med gällande avtal i den verksamhet som lämnats över till privata utförare. Översiktlig granskning visar att det finns ett inarbetat arbetssätt med skriftliga rutiner och systematiskt återkommande inbyggda kontroller. Tekniska nämnden bedöms dock behöva förtydliga förvaltningens roller gentemot de privata utförarna avseende drift- och underhållsprojekt. Uppföljning av den verksamhet som bedrivs av privata utförare återrapporteras till tekniska nämnden i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning; det sker ingen särskild återrapportering av privata utförare.

Av tekniska nämndens yttrande framgår bl.a. att:

- tekniska nämnden i juni beslutade att drifts- och underhållsentreprenader ska utföras i stadens egen regi. Tidigare drift- och underhållsavtal har slutdatum 2021-03-31.
- arbetet med att se över och uppdatera rollerna mellan förvaltningen och privata entreprenörer pågår, bl.a. genom komplettering av projekthandbok som omfattar investeringar och därmed även garantiåtgärder.

Bedömningen är att redovisade åtgärder är i överensstämmelse med lämnade rekommendationer.

5.2 Krisberedskap

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen, grundskolenämnden och tekniska nämnden säkerställer en ändamålsenlig beredskap inför och vid händelse av kris eller extraordinära händelser. Granskningen syftar även till att bedöma om kommunstyrelsen uppfyller sin uppsiktsplikt när det gäller denna beredskap i Malmö stad.

Den sammanfattande bedömningen är att tekniska nämnden i huvudsak säkerställer en ändamålsenlig beredskap inför och vid händelse av kris eller extraordinära händelser. De nationella regelverkens grundläggande krav avseende krisberedskap uppfylls. Tekniska nämnden bedöms dock behöva utveckla sin utvärdering, uppföljning och återrapportering av stadens krisberedskapsarbete.

Av tekniska nämndens yttrande framgår bl.a. dessa åtgärder (utdrag):

- Krisledningsplanen lyfts till nämnden varje mandatperiod.
- En årlig rapport över det gångna årets aktiviteter kring förvaltningens krisberedskapsarbete tas fram och presenteras som ett informationsärendande i januari- eller februarinämnden.
- Krisledningsplanen för Fastighets- och gatukontoret utvärderas för nuvarande utifrån gjorda erfarenheter under pandemin. Planen är idag väldigt flexibel för olika krishändelser men kan anpassas än mer för utdragna kriser. Utvecklingsarbetet kring krisledningsplanen kommer att framgå i den årliga rapporten till nämnden

Bedömningen är att redovisade åtgärder är i överensstämmelse med lämnade rekommendationer.

5.3 Upphandlingar och inköp 2019 (uppföljning)

Granskningen avser tekniska nämnden och servicenämnden under verksamhetsåret 2019. Syftet var att bedöma om inköp har direktupphandlats enligt gällande regelverk eller avropats gentemot aktuella ramavtal samt om nämndernas interna kontroll av detta är tillräcklig. Syftet var även att bedöma om nämnderna bedriver ett tillräckligt och dokumenterat arbete för att förebygga och upptäcka oegentligheter i inköpsprocessen.

Utifrån genomförd granskning var den sammanvägda bedömningen att tekniska nämnden:

- brister i följsamheten mot lagen om offentlig upphandling (LOU), Malmö stads styrdokument vid inköp och direktupphandlingar samt nämndernas egna riktlinjer för direktupphandling,
- inte har en intern kontroll avseende upphandlingsprocessen som är helt tillräcklig.
- delvis bedriver ett tillräckligt och dokumenterat arbete för att förebygga och upptäcka oegentligheter i inköpsprocessen.

Tekniska nämnden rekommenderades att:

- upprätta tillräcklig dokumentation vid direktupphandlingar och avrop, i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU) och internt beslutade styrdokument/riktlinjer,
- tydliggöra för organisationen vilka ramavtal som är aktuella och gällande för avrop,
- snarast genomföra regelrätta upphandlingar i de fall ramavtal har löpt ut eller förlängts automatiskt under en längre tid,

- säkerställa att det inom nämndens verksamheter är tydligt när jäv ska anmälas samt vem tjänstepersoner ska kontakta vid misstanke om mutor och oegentligheter.

Tekniska nämnden redovisade i sitt första yttrande åtgärder som är i överensstämmelse med de rekommendationer som framgår av revisorskollegiets missiv. Redovisade vidtagna och planerade åtgärder i det uppföljande yttrandet i januari 2021 bedöms vara tillräckliga.

6 Förstudie

6.1 Storstadspaketet

Syftet med förstudien har varit att inhämta information om storstadspaketet samt att utreda eventuellt behov av fördjupad granskning. I förstudien har ingått kommunstyrelsen, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljönämnden.

Storstadspaketet, Ramavtal 8 Storstad Malmö, är ett avtal som undertecknades 2017 mellan staten, Region Skåne och Malmö kommun. För storstadsregionen Malmö innehåller avtalet en utbyggnad av åtta kollektivtrafikobjekt och fjorton cykelobjekt, samt uppförandet av 28 550 bostäder. Staten är medfinansierare till kollektivtrafik- och cykelobjekten, och som motprestation ska bostäderna byggas i de berörda kommunerna varav 26 750 i Malmö.

Förstudien har identifierat några frågor som revisionen fortsätter att följa inom ramen för den grundläggande granskningen, bl.a.:

- tidplaner. Enligt uppgift i intervjuer är tidplaner prioriterade, och arbetet är pressat med åtföljande förskjutningar.
- finansiering. Bland finansiella risker märks eventuella utgiftsökningar utöver den totala investeringsramen, där Malmö stad står för hela utgiftsökningen.

7 Bilaga 1 Nyckeltal

Tabell 8 Nyckeltal personal

	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020
Antal anställda omräknade till heltid	429	460	470
Kvinnor, andel i %	54	57,0	57,4
Personal med utländsk bakgrund, %	18,3	17,8	17,5
Total sjukfrånvaro i %	3,17 *	3,84	3,2
Personalomsättning i %	10,2 *	11,6	9,1

Källa: stadskontoret

* Uppgiften avser 180701-181231.

Stadsrevisionens uppdrag

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Malmö granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga revisorerna på revisionskontoret.

Utifrån resultatet i granskningen lämnas ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Rekommendationer lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten och syftar till att förbättra verksamheten. Stadsrevisionen följer upp om nämnden eller bolaget har genomfört åtgärder för att följa revisorernas rekommendationer.

Fördjupade granskningar rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter som publiceras på Stadsrevisionens hemsida löpande under året. För varje nämnd och bolag skrivs dessutom en årsrapport som sammanfattar det gångna årets granskning och ger de förtroendevalda revisorerna underlag för sin ansvarsprövning utifrån kommunallagen.

Du hittar Stadsrevisionens rapporter på www.malmo.se/stadsrevisionen.